

REPUBLIKA HRVATSKA
ODBOR ZA ETIKU U ZNANOSTI I VISOKOM
OBRAZOVANJU

Zagreb, 16. veljače 2018.

Priopćenje za medije Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju

Povodom medijskih natpisa koji su se pojavili posljednjih dana, Odbor za etiku u znanosti i visokom obrazovanju (u daljnjem tekstu: Odbor) navodi slijedeće činjenice:

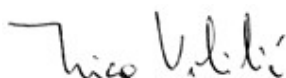
1. Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske od 25. travnja 2017. godine smo u cijelosti prihvatili, shodno tome unijeli promjene u Etički kodeks Odbora te ju uvažili prilikom daljnjeg rada Odbora;
2. Odluka Ustavnog suda ukida članak 7. stavak 4. Etičkog kodeksa Odbora u dijelu koji glasi: "*a završna je razina Odbor za etiku u znanosti i visokom obrazovanju*";
3. Odluka Ustavnog suda izrijekom navodi: „*Slijedom navedenog, Odboru nije dano ovlaštenje da "razmatra i rješava" kao tijelo "završne instance" "u predmetima nečasnih akademskih ponašanja" kako je to propisano osporenom odredbom Etičkog kodeksa. Također, takva ovlast nije mu dana niti jednom drugom odredbom ZoZDiVO-a. Dakle, člankom 112. ZoZDiVO-a Odboru nije dana ovlast da odlučuje o pojedinačnim slučajevima (predmetima) kršenja Etičkog kodeksa: 2006-2015.*“;
4. Članak 112. stavak 7. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, koji nije bio predmet Odluke Ustavnog suda, navodi: „*Odbor radi na sjednicama. Mišljenja i stajališta o etičkoj prihvatljivosti ili neprihvatljivosti u razmatranim slučajevima Odbor donosi u obliku preporuka, prijedloga ili primjedbi, većinom glasova.*“
5. Shodno tome, Odbor ne može donositi odluke o pojedinačnim slučajevima kršenja Etičkog kodeksa, kao ni razmatrati i rješavati predmete nečasnih akademskih ponašanja kao tijelo završne instance.
6. Zaključno, Odbor ima ovlasti donositi mišljenja i stajališta (dakle, ne odluke) o etičkoj prihvatljivosti ili neprihvatljivosti u obliku preporuka, prijedloga ili primjedbi, ali ne kao tijelo završne instance.
7. Nastavno, Odbor je takvu praksu u svom radu provodio u posljednjih trinaest godina, otkad je 2005. imenovan prvi saziv Odbora temeljem Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Temeljem toga, tadašnji saziv Odbora je i načinio Poslovnik o radu Odbora, koji regulira upravo tu problematiku.

U svom radu Odbor se držao upravo tih normi ponašanja, te je svjestan svoje uloge i konstatacijskih ovlasti, unutar kojih svoja mišljenja i stajališta o etičkoj prihvatljivosti

odnosno neprihvatljivosti daje u obliku preporuka, prijedloga ili primjedbi, koje, znamo, po svojoj pravnoj naravi nisu obvezujuće. To uključuje i medijski eksploatirano Mišljenje (dakle, ne odluku) koje je Odbor donio o etičkoj prihvatljivosti ili neprihvatljivosti u razmatranim slučajevima međusobnih prijava za kršenje Etičkog kodeksa prof. dr. sc. Vjekoslava Miličića i dr. sc. Miroslava Šeparovića. Pri tome je zanimljivo da je dr. sc. Miroslav Šeparović 11. travnja 2017. godine podnio Odboru prijavu o kršenju Etičkog kodeksa protiv prof. dr. sc. Vjekoslava Miličića, na taj način priznajući ovlasti Odboru da donosi mišljenje o pojedinačnim predmetima, odnosno razmatranim slučajevima.

Nažalost, mišljenja i preporuke Odbora su i prečesto bile marginalizirane i ignorirane od značajnog dijela dionika u sustavu znanosti i visokog obrazovanja, upravo zbog konstatacijskih ovlasti Odbora, kao i nesankcioniranja dokazanih i očitih slučajeva kršenja etičkih principa i etičkih kodeksa. Što je, dakle, trebalo učiniti nakon što je Odbor napustilo četvero članova, a Ustavni sud ukinuo neke odredbe Kodeksa. Prestati održavati sjednice, pasivizirati se? Nastaviti s radom? Izabrali smo ovo drugo, jer smo i dalje imali kvorum, a od Hrvatskog sabora smo odmah zatražili da dopuni Odbor. Zahtjev smo opetovali nakon nekoliko mjeseci. Odgovor čekamo već 14 mjeseci. Vidjevši da formalno-pravnih prepreka za legalnost rada nema, odabrali smo nastaviti s radom. Smatramo da smo, kao odgovorni građani Republike Hrvatske kojima je najviše državo tijelo povjerilo određeni posao, jedino tako i mogli postupiti.

Odbor naglašava važnost poštovanja etičkih i moralnih principa u znanstvenom i akademskom radu, sadržanih u Etičkom kodeksu Odbora, kao i u etičkim kodeksima sastavnica sustava znanosti i visokog obrazovanja. Odbor je u svojem djelovanju implementirao pozitivnu praksu europskih odbora sa sličnim ovlastima rješavanja etičkih postupaka, s kojom je dobro upoznat kroz članstvo u Europskoj mreži ureda za znanstvenu čestitost (European Network of Research Integrity Offices, ENRIO, www.enrio.eu). Odbor potiče pojedince i institucije da etičkim povjerenstvima odnosno savjetima svojih matičnih institucija prijavljuju kršenja tih principa, ako ih mogu argumentirati i dokumentirati.

predsjednik Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju
dr. sc. Ilica Vilibić